

April 2017 / 5777

Nr.
4

NIEUWS UIT ISRAEL

WAT KAN ISRAËL VERWACHTEN UIT GAZA?

CHAOTISCHE TOESTAND

Een staat? Twee staten? Regionaal verdrag? Geweld en terreur?

DE ETHISCHE CODE VAN HET ISRAËLISCHE LEGER

Oorlogsmisdadigers of moreel meest hoogstaande leger van de wereld?

בית שלום
BETH-SHALOM

NORBERT LIETH

De Opname

De wederkomst van Jezus Christus is een zeer belangrijk thema in de Bijbel! Geen ander thema krijgt zoveel ruimte in de Bijbel, zowel in het OT als in het NT. Het is Gods bedoeling dat de mensheid gered wordt en geleid naar Jezus Christus en Zijn Rijk. De wederkomst van Jezus Christus zal de kroon op alle gebeurtenissen zijn. Omdat de wederkomst van Jezus Christus voor Zijn gemeente (de opname!) ieder moment en zonder voorafgaand teken kan plaatsvinden, is dit een sterk argument om de uitspraken in de Bijbel over dit onderwerp grondig te bestuderen en gereed te zijn als Hij komt!

156 pagina's, paperback, bestel-nr. 544

**Binnenkort weer
beschikbaar**

GELIEFDE VRIENDEN VAN ISRAËL

Voor hen die aan de waarheid van de Bijbel vasthouden is de huidige staat Israël ongetwijfeld het sterkste zichtbare bewijs dat God Zijn beloften vervult. Over de vraag hoe het met Israël verder moet lopen de meningen uiteen. Dat is ook het geval onder de Joden zelf. Met het oog op deze vraag is het eigenlijk best verwonderlijk dat er in Israël en onder de Joden niet werkelijk gevraagd wordt naar de komst van de Messias, zoals dit in de Bijbel wordt beschreven. Degenen die misschien wel een zeker Messiaans zedingsbewustzijn aan de dag leggen in Israël, zijn de religieuze Joden en dan in het bijzonder de kolonisten in de Palestijnse gebieden. Zij zien in de nederzettingen de vervulling van bijbelse beloften, zoals de uitspraak in Jeremia 31,5: „Opnieuw zult u wijngaarden planten op de bergen van Samaria”.

De bijbelse context van deze uitspraak maakt echter duidelijk dat deze belofte betrekking heeft op de tijd van het Messiaanse rijk. Bij de interpretatie van bijbelse eindtijdprophetieën is het belangrijk dat we letten op de tijd waarnaar ze precies verwijzen.

Paulus schreef aan zijn discipel Timotheüs in 2 Timotheüs 2:15 dat hij iemand moest zijn die het Woord van de waarheid recht sneed. Daarmee zal hij onder andere zeker ook hebben bedoeld dat dat hij juist moest uitleggen voor welke tijd het gezegde gold, zoals Petrus dat in zijn brief ook uitdrukte (1 Pet. 1:11).

Hoe belangrijk het is om het Woord van God recht te snijden blijkt bijvoorbeeld wel aan de hand van Jesaja 61:1–2. Toen Jezus deze verzen Zelf in Lukas 4:16–19 interpreteerde, stopte Hij midden in een zin en zei toen: „Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan”, hoewel de tekst in Jesaja op dit punt verdergaat met een „en”. Jezus zei dus wel dat de profetie over het genadejaar in vervulling ging, maar sprak niet over de dag van de wraak die in dezelfde zin genoemd wordt, omdat deze in die tijd nog in de verre toekomst lag. Bij de eindtijdbeloften voor Israël komen we dezelfde interpretatieproblemen tegen. Enkele ervan gaan heel duidelijk over de bijeenvergadering en de terugkeer van Israël vóór de komst van de Messias of de wederkomst van Jezus. Veel andere profetieën daarentegen hebben te maken met Zijn wederkomst in grote macht en heerlijkheid en het erop volgende Messiaanse rijk; die kun je dus niet toepassen op het huidige Israël.

Als we naar het huidige Israël kijken, dienen we dit belangrijke feit altijd voor ogen te houden. De terugkeer en de bijeenvergadering van Israël zijn weliswaar een bijkans ongelooflijke gebeurtenis, Israël heeft vanaf de stichting van de staat ook ongelooflijk veel gepresteerd en is tegenwoordig op veel gebieden zeer vooruitstrevend, maar we mogen dit alles niet verwarren met het in de Bijbel beloofde Messiaanse rijk.

Wetenschap en techniek hebben deze wereld op revolutionaire wijze veranderd en Israël neemt in deze wereldwijde ontwikkeling een vooraanstaande plaats in. Ook wij berichten in ons blad regelmatig over deze ontwikkelingen, maar we mogen ze niet verwarren met de zegeningen van het beloofde Messiaanse rijk. In zeker opzicht vertroebelt dit aspect zelfs het heldere bijbelse zicht op het komende Messiaanse rijk.

Ben Goerion heeft weleens gezegd: „We zullen de wereld met onze wetenschap, ons onderzoek en onze ontwikkeling het Messiaanse tijdperk brengen”. Dus wellicht rekent met in Israël nog op een ‘door de mens gemaakte Messiaanse tijd’, maar niet op de komst van de in de Bijbel beloofde Messias. Maar er komt geen glorieuze Messiaanse tijd buiten de persoonlijke komst van de beloofde Messias om. Het in de Bijbel beloofde Messiaanse rijk hangt niet af van menselijk succes en menselijke vooruitgang, maar van de Persoon van de Messias. Daarom is de hoop op de wederkomst van de Heer Jezus, de grootste Zoon van Israël, de hoop die alle menselijke hoop te boven gaat.

In deze heerlijke hoop groet ik u hartelijk met shalom,

uw

Fred Winkler

4 **COVERSTORY:** Wat kan Israël verwachten uit Gaza

6 **COVERSTORY:** Een staat? Twee staten? Regionaal verdrag? Geweld en terreur?

POLITIEK

8 Korte berichten

9 Zou een Amerikaanse ambassade in Jeruzalem tot een golf van geweld leiden?

10 Wie terreur bevordert kan zich niet op immuniteit beroepen

11 De ethische code van het Israëlsche leger

MAATSCAPPIJ

13 Korte berichten

14 ‘Open hemel’ boven Israël

16 Vriend in tijden van nood

WETENSCHAP

17 Korte berichten

18 Een toren die de wereld verlicht

19 Israël aan het hoofd van wereldwijde innovators

20 Encyclopedie van verschrikkingen

21 **BIJBEL:** Israël, een heel bijzonder volk
Deel 13: Jozua en de inname van het land

COVERSTORY

De nieuwe leider van de politieke tak van Hamas in de Gazastrook belooft een nog radicalere lijn. Maar al vóór zijn benoeming scheen er beweging in dit kruisvat te zijn gekomen.

Wat kan Israël verwachten uit

GAZA

HAMAS GEEFT NIET OP.

1226

VERHINDERDE SMOKKELPOGINGEN IN HET AFGELPOEN JAAR.

DEEL VAN DE SMOKKELWAAR:

Drones en modelvliegtuigen, communicatie-apparatuur, militaire uitrusting en uniformen, gedemonteerde terreinwagens en motoren, veiligheidscamera's, waterpompen, lasers en professionele duikapparatuur.

Hamas probeerde een SPIONAGE PROGRAMMA

door vervalste vrouwelijke profielen op Facebook te verspreiden.

De mensen in de Gazastrook hebben een barre winter beleefd. Niet vanwege kou en regen, maar omdat ze dag na dag, week na week slechts enkele uren per dag stroom hadden. Hoe moet je zonder stroom een mobiel opladen? Medicijnen koel houden? Ziekenhuizen en scholen draaiend houden? Al in de herfst heeft Israël de dieselleveranties naar het gebied opgevoerd en toen de zaak zich toespitste, stuurde het in opdracht van Qatar extra tankwagens naar de Gazastrook, zodat de energiecentrales weer konden draaien en de mensen weer stroom kregen. Maar dit was slechts de beroemde druppel op de gloeiende plaat en men wist de situatie niet wezenlijk te verbeteren. Daarom gingen de mensen op een gegeven moment de straat op. Er vonden luidruchtige demonstraties plaats, die Hamas met geweld beëindigde door in de menigte te schieten. Tenslotte legde Hamas niet alleen de schuld voor de stroomtekorten bij de Palestijnse Autoriteit, maar maakte het hen eveneens verantwoordelijk voor de demonstraties. Op deze wijze spitste het conflict tussen Fatah en Hamas zich toe; het gaat allang niet meer alleen om de betaling van de olieleveranties uit Israël voor de energiecentrales. Ondanks verscheidene verzoeningspogingen zijn en blijven beide zijden meer vijanden dan vrienden van elkaar. Men is het slechts op één punt met elkaar eens: dat men het niet met elkaar eens is.

Dat Hamas zich blijft bewapenen en toerusten blijkt wel uit de volgende statistiek: in 2016 verrichtten Israëlische veiligheidsdiensten in totaal 1226 smokkelpogingen (een stijging van 165% ten opzichte van 2015). Onder de bij de grensposten, op schepen of in postzendingen ontdekte smokkelwaar bevonden zich onder andere drones en modelvliegtuigen, communicatieapparatuur, militaire uitrusting en uniformen, gedemonteerde terreinvoertuigen en motoren, veiligheidscamera's, waterpompen, lasers en professionele duikersapparatuur. Niettemin leverde Israël in 2016 13% meer hulpgoederen in de Gazastrook af dan in het jaar ervoor: elke dag 900 tot 1000 vrachtwagens vol. Men dient daarnaast te bedenken dat de stroomcrisis lang niet het enige probleem van dien aard is, want ook met de drinkwatervoorziening voor de bevolking van de Gazastrook is het slecht gesteld. Verder is gas om te koken net zo schaars als brandstof voor de industrie en voertuigen.

Tegelijkertijd blijft Hamas aan zijn terreurtunnels graven. Er gaat geen maand voorbij zonder een instorting en doden. Maar dat is nog niet alles. Kort geleden werd bekend dat Hamas met vervalste vrouwelijke Facebook profielen heeft geprobeerd Israëlische soldaten zo ver te krijgen zogenaamde chatsoftware te installeren die in werkelijkheid een spionageprogramma was dat mobieltjes op afstand bestuurd moest overnemen. Omdat de Israëlische cyberveiligheidsdienst dit snel op het spoor kwam, kon Hamas geen noemenswaardige informatie lospeuteren.

Verder weet men dat Hamas de samenwerking met radicaal-islamistische strijders op het schiereiland Sinai aan het uitbreiden is. Daartoe behoort ook de gezamenlijke opbouw van een mediacentrum in de Gazastrook voor het intensiveren van de propaganda. Deze groeperingen in de Sinai lijken hun vizier ook op Israël te richten, want het land werd in de tien dagen voor het sluiten van de redactie met in totaal zes raketten beschoten, die of in onbewoond gebied neerkwamen, of met succes door het verdedigingssysteem IJzeren Koepel onschadelijk werden gemaakt.

Rond de jaarwisseling gebeurde er zelfs nog veel meer: Ismail Haniyya verbleef geruime tijd in Qatar. In deze tijd onderhandelde hij met Egypte over versoepelingen van de blokkade, want het is de pragmatische vleugel van Hamas wel duidelijk dat de situatie in de Gazastrook verbeterd moet worden als men over twee miljoen mensen wil blijven heersen. De Egyptenaren gaven echter geem duimbreed toe: Hamas moest dan enkele personen uitleveren die Egypte wegens terreuractiviteiten voor het gerecht wil slepen. Hamas vindt het moeilijk om hiermee in te stemmen. Uitgeleverde mensen dreigt in Egypte de doodstraf en dan zou Hamas als "verrader en collaborateur" worden gebrandmerkt. Terwijl er bij het sluiten van de redactie in deze zaak nog geen besluit was genomen, werden er wel andere besluiten in de gelederen van Hamas genomen.

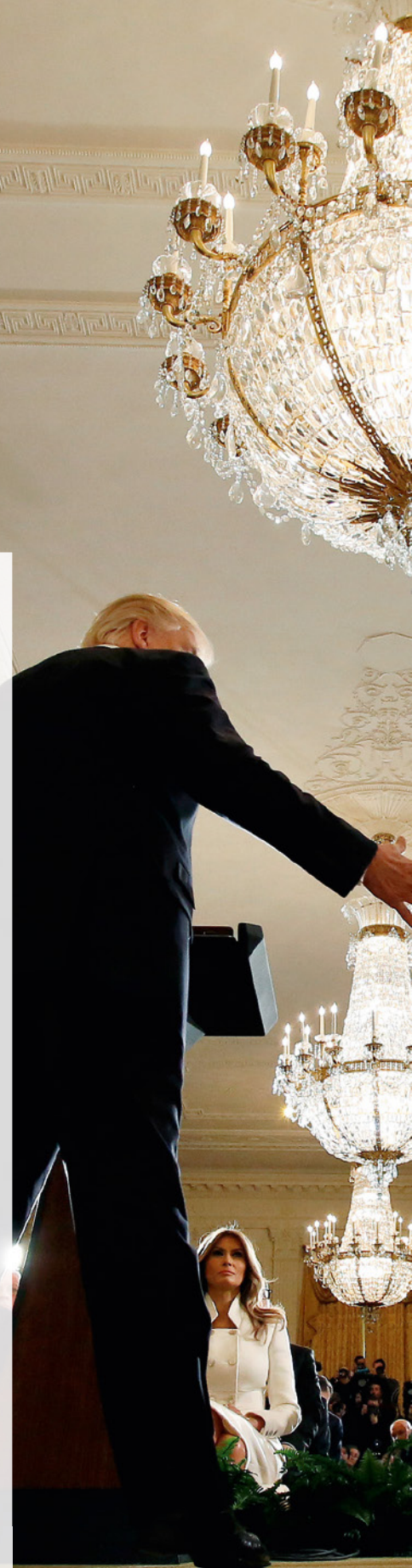
Het hoogste orgaan van Hamas, het Shura comité, koos Haniyya tot opvolger van Khaled Ma'ashal als leider van het politbureau. De positie van Haniyya wordt overgenomen door een man met de naam Yahia Sinwar. Sinwar is bepaald geen onbeschreven blad, integendeel. De in 1962 in de Gazastrook geboren Sinwar behoort tot de oprichters van de militaire tak van Hamas, de Azzadin al Qassam brigades. Israël heeft hem in 1988 gearresteerd, omdat hij bij de moord op een Israëlische soldaat betrokken was geweest, en hem tot vier maal levenslang veroordeeld. In 2011 kwam hij samen met 1026 andere Palestijnse gevangenen vrij bij de uitwisseling tegen de Israëlische soldaat Gilad Shalit. Sinwar had in Israëlische gevangenschap niet alleen heel goed Hebreeuws geleerd, maar was dankzij de Israëlische gezondheidszorg ook van een hersentumor genezen. Na zijn vrijlating zette hij zijn werk bij de militaire tak van Hamas voort en breidde zijn politieke invloed voortdurend uit. De door de VS in 2015 op de lijst van internationale terroristen geplaatste Sinwar geldt als een hardliner, die bovendien extra hard en wreed is als het om macht, heerschappij en vooral de "zionistische vijand" gaat. De eerste tekenen wijzen erop dat hij er naar streeft de contacten met het Iraanse ayatollah regime te verbeteren. En daarmee lijkt het erop dat Iran voor de deur van Israël nog sterker wordt, zowel in het zuiden als in het noorden, wat aan bijbelse profetieën herinnert.

Antje Naujoks

EEN STAAT? TWEE STATEN? REGIONAAL VERDRAG? GEWELD EN TERREUR?

Met een Israëlische regeringscoalitie die de stichting van een Palestijnse staat wil verhinderen staan, gezien de toorn van Europa, dat zich sterk blijft maken voor een tweestatenoplossing, en een Amerikaanse president die onverschillig reageert en de voorkeur geeft aan een regionaal verdrag, alle opties open. De Palestijnen zouden met geweld op deze situatie kunnen reageren.

Rechts in Israël heeft de nieuwe Amerikaanse president Donald Trump al met de Perzische koning Cyrus II vergeleken, die in 538 v.Chr. de terugkeer uit de Babylonische ballingschap en de herbouw van de tempel toestond. Aanhangers van de Israelische rechtse partijen juichten, omdat ze er zeker van waren dat de nieuwe Amerikaanse president zijn verkiezingsbeloften per ommegaande zou inlossen en dus zijn zegen zou geven aan de uitbreiding van de nederzettingen en de verplaatsing van de Amerikaanse ambassade naar Jeruzalem. Vast overtuigd van dit vooruitzicht stortten afgevaardigden van de Knesset en ministers van de rechts-conservatieve regering zich in een regelrechte wedstrijd om het rechtse kiezerspotentieel door zichzelf als zo nationaal gezind mogelijk te presenteren. Onder de eisen die in dit verband te horen waren was ook de oproep te horen om Israël's instemming met de stichting van een Palestijnse staat in het kader van de tweestatenoplossing weer in te trekken. Steden als Ma'ale Adumim moesten onder Israëlische soevereiniteit komen, oftewel geannexeerd worden; de nederzettingen uitgebreid, nieuwe gesticht en er moest ook nog eens onbepaald in Oost-Jeruzalem gebouwd kunnen worden. Israël's premier Benjamin Netanyahu liet zich in deze wedstrijd meeslepen. Hij stelde dat de Palestijnen een "staat minus" zouden krijgen, zonder uiteen te zetten wat hij daarmee bedoelde. Bovendien hief hij alle regeringsbeperkingen voor bouwwerkzaamheden in Oost-Jeruzalem op en gaf hij toestemming voor de bouw van 6000 wooneenheden in Judea en Samaria. Op het hoogtepunt van deze wedloop naar rechts, rechtser, rechtsradicaal moest de Knesset

een spoedwet aannemen die het mogelijk maakte om particulier Palestijns grondbezit te confisceren. Hoewel deskundigen, onder wie ook de juridisch adviseur van de regering, tegen deze wet waarschuwden omdat deze niet conform is aan het internationaal recht (zodat Israël voor het Internationaal Gerechtshof in Den Haag gedaagd kon worden), ging de in de wedloop meegesleepte Netanyahu achter dit wetsvoorstel staan, dat daarop ook inderdaad door de Knesset werd geratificeerd.

De wetsvoorstellen van de Israëlische rechts-conservatieven, en vooral het bovengenoemde wetsvoorstel dat het mogelijk maakt om particulier grondbezit in beslag te nemen, stuiten in de wereld op heftige reacties. Vooral Europa reageert er hard op en zal vermoedelijk op ramkoers met Israël gaan. Duitsland gaf uitdrukking aan zijn “teleurstelling” en minister van Buitenlandse Zaken Sigmar Gabriel meende dat “de nederzettingen tot een oorlog in het Midden-Oosten kunnen leiden”. Bondskanselier Angela Merkel zegde zelfs de al traditie geworden Duits-Israëlische regeringsconsultaties af. Frankrijk en Groot-Brittannië en nog andere Europese landen lieten eveneens hun ergernis blijken. De Europese Unie was dienovereenkomstig duidelijk in haar veroordeling van Israël. Federica Mogherini, de gevolmachtigde voor Buitenlandse Zaken van de EU, noemde de Israëlische wet met het oog op het internationale recht wederrechtelijk en “een gevaarlijke grens overschrijdend”. Daarnaast werden vergaderingen van de EU met Israël die voor het voorjaar waren gepland, afgezegd.

Inmiddels is gebleken dat de moderne Cyrus niet echt aan de verwachtingen beantwoordt. Tijdens de eerste ontmoeting van Netanyahu en Trump zei de nieuwe Amerikaanse president dat een “bouwpaus van de nederzettingen” niet zou schaden en dat hij een “grote regionale deal” van plan was die Israël tot een compromis zou verplichten. Over de tweestatenoplossing legde hij een verrassende onverschilligheid aan de dag. “Een staat of twee, dat beslissen jullie het beste zelf, jullie en de Palestijnen”, zei hij nonchalant en speel-

de voor wat betreft een belangrijke beslissing Israël de bal toe: wil de Joodse staat inderdaad een binationale staat met een Arabische meerderheid tussen de Jordaan en de Middellandse Zee worden? Zoals de zaken er bij het sluiten van de redactie voor stonden, gaat het voorlopig om een puur theoretische vraag.

De door Trump aangekondigde ‘grote deal’ moet een regionaal verdrag zijn waarbij Saoedi-Arabië, Egypte, Jordanië, de Golfstaten en natuurlijk ook de Palestijnen zijn betrokken. Deze en andere Arabische landen hebben al in het verleden duidelijk gemaakt dat er slechts dan uitzicht is op zo’n vrede als er eerst een regeling voor de ‘Palestijnse kwestie’ is gevonden, wat anders gezegd op de stichting van een staat Palestina doelt. Het was dan ook niet verwonderlijk dat een dag na de grote aankondiging van Trump de Amerikaanse ambassadrice bij de Verenigde Naties bevestigde dat “het Witte Huis de tweestatenoplossing steunt”.

Aan deze toch al chaotische toestand voegen de Palestijnen nog meer chaos toe. Dankzij de wind in de rug die ze van de islamitische landen en Europa krijgen (en dus van de meerderheid van de lidstaten van de VN) is de Palestijnse leiding niet bereid om af te zien van hun aspiraties voor wat betreft een soevereine staat en wil zij bij de Verenigde Naties en met name bij de Veiligheidsraad invloed uitoefenen. Ook een klacht bij het Internationaal Gerechtshof in Den Haag wordt als optie gezien. De VS zijn zich dat heel wel bewust, getuige de reis die CIA-directeur Mike Pompeo al voor het treffen van Netanyahu en Trump naar Ramallah maakte om president Mahmoud Abbas van de Palestijnse Autoriteit te verzoeken van die klacht in Den Haag af te zien. En om de hele zaak nog gecompliceerder te maken voorspellen deskundigen dat de Palestijnen opnieuw tot geweld kunnen overgaan als hun droom van een soevereine staat inderdaad uiteenspat; dit was ook het geval bij de tweede intifada, die enkele maanden na het mislukken van de onderhandelingen van Camp David in 2000 uitbrak. Het Israëlische leger, zo blijkt, is daar al op voorbereid.

Zvi Lidor

VERSTERKTE INTEGRATIE VAN ISRAËLISCHE CHRISTENEN

Rond de kersttijd zorgden in Israël enige rabbijnen weer eens voor negatieve krantenkoppen, omdat zij de hier en daar opgestelde feestelijk versierde dennenbomen als “niet-kosher” en daarmee als verwerpelijk betitelden. Met een christelijke bevolking van slechts twee procent is er van het kerstfeest in de staat Israël slechts weinig te bespeuren, en toch krijgen de Joods-christelijke relaties een grotere betekenis. Dat benadrukte ook minister-president Netanjahu in een kerstboodschap, die hij verkondigde tijdens zijn bezoek aan de internationale christelijke ambassade in Jeruzalem. Parallel daartoe ontving minister Liberman christenen, die bij het Israëlische leger dienen. Hij loofde hun dienst voor de staat en benadrukte, hoe betekenisvol deze stap van integratie is, die verder ook laat zien, dat Israël het enige land in het Midden-Oosten is, waarin christenen niet vervolgd worden, maar erbij horen. Eveneens vol betekenis was het statement van Liberman, waar minister van justitie, Ayelet Shaked, hem bijviel: De staat zou er onverbidlijk voor zorgen, dat allen, christenen vanwege deze stappen van integratie aanvallen, juridisch ter verantwoordelijkheid geroepen worden. Afgezien daarvan, dat Liberman bovendien voor christenen in West-Jordaanland en de Gazastrook het reizen tijdens de feestdagen wil vereenvoudigen, werd bekend, dat zijn ministerie momenteel aan het idee werkt, een monument voor gevallen christelijke soldaten te creëren.

AN■

25 JAAR DIPLOMATIEKE BETREKKINGEN MET INDIA

Ongeveer 100.000 Israëli's hebben Indiase voorouders, die ooit vanuit het Midden-Oosten de handelswegen naar het Verre Oosten van Azië lieten opbloeien. Onder verwijzing daarnaar noemde het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken het aangaan van diplomatieke betrekkingen tussen Israël en India, 25 jaar geleden, een voortzetting en opwaardering van de “nauwe betrekkingen die de volken van twee antieke culturen al eeuwenlang met elkaar verbinden”. In 2016 werden deze betrekkingen nog verder verstevigd door een bilateraal wetenschapsverdrag. En het bezoek van Israëls president Rivlin aan India bevestigde dit nog extra, evenals de herhaalde ontmoetingen van premier Netanyahu met zijn Indiase ambtsgenoot Narendra Modi, die als een ware fan van de Joodse staat geldt.

AN■

HOLOCAUST HERDENKING EN VLUCHTELINGENTRAGEDIES

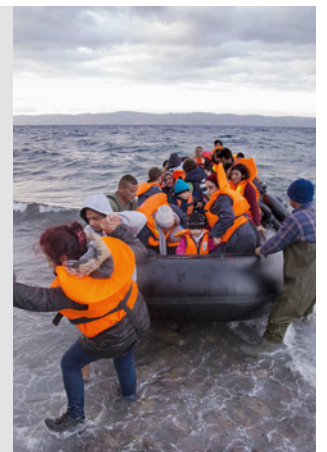
Het woord ‘vluchteling’ is bijna overal ter wereld actueel, maar bij het Joodse volk staat het voor hun al eeuwen durende vervolging. Rond de tijd van de internationale holocaust herdenking riepen de meest uiteenlopende organisaties herdenkingsinitiatieven in het leven, waaronder enkele die sterk aan de actualiteit deden denken. Zo presenteerde Twitter het lot van Joden die slachtoffer van het nazi-regime waren geworden omdat de VS hen had afgewezen. Bijna tegelijkertijd moest Israël bij het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken op het matje komen om de reisstatus van circa 140.000 Israëli's op te helderen die geboren zijn in islamitische landen van waaruit president Trump de inreis in de VS had verboden. Op sommige Amerikaanse vliegvelden zaten ook urenlang Israëli's vast die bijvoorbeeld in Irak of in Jemen zijn geboren. Voor de Israëlische Joden werd het inreisverbod echter heel snel opgeheven.

AN■

ISRAËL WIL SYRISCHE WEESKINDEREN OPNEMEN

Toen de vluchtelingenstroom uit Syrië aanzwol, namen veel Israëli's deel aan giftenacties in goederen en geld. Afgelopen winter liepen er in Israël verscheidene campagnes voor Syrische burgers in nood. Bovendien breidde de staat zijn EHBO uit, zodat zieken die in Syrië niet adequaat verzorgd kunnen worden, ook naar Israël gehaald kunnen worden voor een behandeling. Tot nu toe heeft Israël zo'n 2600 gewonden behandeld. Inmiddels is er een nieuw initiatief van stapel gelopen waarin het ministerie van Onderwijs en dat van Binnenlandse Zaken samenwerken. Israël wil 100 minderjarige Syrische weeskinderen een thuis geven. Volgens de pers loopt het onderzoek naar de mogelijkheden om de kinderen in internaten dan wel bij Arabische adoptiegezinnen onder te brengen op hoge toeren, evenals de contacten met organisaties die zich om Syrische oorlogswezen bekommeren.

AN■

DONALD TRUMP

ZOU EEN AMERIKAANSE AMBASSADE IN JERUZALEM TOT EEN GOLF VAN GEWELD LEIDEN?

Arabische columnisten zijn van mening dat het antwoord op deze vraag niet perse positief hoeft uit te vallen, want sommigen geloven dat zo'n verplaatsing het Midden-Oosten eerder zelfs vrede zou kunnen opleveren.

Bij het schrijven van deze regels heeft de nieuwe Amerikaanse president Donald Trump tot grote teleurstelling van veel Israëli's zijn verkiezingsbelofte om de Amerikaanse ambassade naar Jeruzalem te verplaatsen niet waargemaakt. De reden die Trump en zijn woordvoerders ervoor gaven is dat "men de zaak momenteel grondig en voorzichtig evalueert". Achter deze woorden schuilt de vrees dat zo'n verplaatsing in de Arabische en islamitische wereld tot een uitgestrekte brand kan leiden, die ook de Amerikaanse vertegenwoordigers in die landen in gevaar kan brengen. Dat hadden in elk geval zowel Palestijnen als leidende figuren van Arabische landen de Amerikanen verklapt, zoals de Jordaanse koning Abdullah, die president Trump nog vóór premier Netanyahu ontmoette.

Maar intussen zijn er enkele columns van Arabische publicisten verschenen die wonder boven wonder de

mening verkondigen dat de verplaatsing van de Amerikaanse ambassade naar Jeruzalem niet perse nadelig is voor het vredesproces, integendeel. Zo'n maatregel, denken ze, kon veeleer wel eens een zegen blijken te zijn.

In een artikel dat op 25 januari 2017 in de Saoedische krant *AlSharq Al-Awsat* in Londen verscheen, beweerde de Saoedische journaist Abdel Rahman al-Rashid, de vroegere manager van het tv-kanaal *Al Arabiya*, dat de soevereiniteit van Israël over Jeruzalem "sowieso al vaststaat". Het conflict om de status van Jeruzalem, zo verklaarde hij, draait in wezen slechts om de Israëlische beheersing van het oostelijk deel van Jeruzalem. "Wanneer Arabische politici de term 'bezet Jeruzalem' gebruiken", zo schreef hij, "dan bedoelen ze daarmee het deel van de stad dat Israël in 1967 heeft veroverd en bezet, terwijl West-Jeruzalem daarvoor al onder Israëlische controle stond. Daarom is dit deel abso-

luut geen onderwerp van discussies of onderhandelingen."

Omdat de kwestie van de Israëlische controle over West-Jeruzalem dus geen probleem is, zo verklaarde al-Rashid verder, bestaat er gewoon ook geen probleem als het gaat om de verplaatsing van de Amerikaanse ambassade. Daarmee wierp hij de vraag op of een verplaatsing van de Amerikaanse ambassade naar Jeruzalem de hoop op de stichting van een Palestijnse staat werkelijk teniet zou doen. Hij is van mening dat dit niet zo hoeft te zijn, want zelfs als "de Amerikaanse regering en met haar de regeringen van alle landen van de wereld hun ambassades verplaatsen, dan legitimeren ze daarmee de bezetting echt niet ... Men kan slechts hopen dat Trump deze controversale maatregel alleen in het kader van een vredesregeling uitvoert, zoals hij heeft beloofd. Wie weet, misschien brengt de verplaatsing van de ambassade wel het einde van het politieke conflict met zich mee."

Drie dagen na de publicatie van deze Saoedische columnist stelde de Koeweitse journalist Abdallah Al-Hadlaq in de krant *Al-Watan* hierover vast dat hij de verplaatsing van de Amerikaanse ambassade naar Jeruzalem niet perse een gevaarlijke stap vond, mits deze gepaard zou gaan met gesprekken en onderhandelingen met gematigde landen en entiteiten van de Arabische wereld. Dit zou tot het sluiten van verdragen en nieuwe bondgenootschappen kunnen leiden die het Midden-Oosten vrede en rust in het vooruitzicht stellen. En zo zei hij tot steun: "Wijze en intelligente diplomaten, politici en deskundigen zeggen tegen Trump, die zich verzet tegen de verplaatsing van de ambassade naar Jeruzalem: Wees moedig, Trump, verplaats ze naar Jeruzalem en vertrouw op God".

ML ■

GOED NIEUWS OVER HET ONDERWERP WATER

We berichten steeds weer over het onderwerp Israël, Palestijnen en water, dat in de media vaak ingekort of slechts eenzijdig wordt opgepakt. Enkele maanden geleden probeerde NUI in een artikel belangrijke elementaire feiten te verhelderen. Een daarvan is dat de voor het onderwerp water verantwoordelijke Israëlisch-Palestijnse commissie al zes jaar geen besluiten meer kan nemen omdat de Palestijnse zijde de samenwerking heeft opgezegd. Maar nu zijn er ondanks alle Israëlisch-Palestijnse geschillen toch goede nieuwtjes te melden: generaal-majoor Yoav Mordechai, de coördinator van de Israëlische aangelegenheden in de Palestijnse gebieden, heeft met minister Hussein al-Sheikh van Civiele Zaken van de Palestijnse Autoriteit een nieuw waterakkoord getekend dat de weg naar een omvangrijke samenwerking baant. De ondertekening vond plaats toen in Parijs vertegenwoordigers van 70 landen over een oplossing van het Israëlisch-Palestijnse conflict beraadslaagden, waar Israëli's en Palestijnen niet eens bij waren.

AN ■

VN HULPORGANISATIE

WIE TERREUR BEVORDERT KAN ZICH NIET OP IMMUNITEIT BEROEPE

Israël heeft de laatste tijd beleefd dat zowel parlementariërs als medewerkers van hulporganisaties hun status misbruikten om terreurdoelen te bevorderen. Dat brengt ook de VN hulporganisatie voor Palestijnse vluchtelingen in het vizier.

Toen de Arabische Knesset-afgevaardigde Basel Ghantas erop betrappt werd dat hij Palestijnse gevangenen met een terroristische achtergrond in Israël's gevangenis illegaal mobiele telefoons wilde toestaan, werd zijn parlementaire immuniteit opgeheven. Hij zal zich onder andere voor hulp aan terroristen, vertrouwensbreuk en ambtsmisbruik moeten verantwoorden. In de zomer van 2016 arresteerden Israëlische autoriteiten Wahid Burash, een Palestijnse medewerker van het ontwikkelingsprogramma van de VN (UNDP), op verdenking van misbruik van zijn positie in de Gazastrook ter bevordering van militaire doelen van Hamas. Deze hulporganisatie van de VN is sinds 1970 in het gebied actief en is gericht op de herbouw van verwoeste gebouwen en winkels in de Gazastrook. Begin 2017 is Burash tot zeven maanden gevangenisstraf veroordeeld omdat hij materiaal voor de bouw van een landingsbrug voor de marine-eenheid naar Hamas had omgeleid. De UNDP maakte in de loop van het proces duidelijk "in geval van verkeerd gedrag zero tolerantie aan de dag te leggen", maar beriep zich er wel op dat de medewerker Hamas niet opzettelijk had geholpen. Een ander proces met een soortgelijke achtergrond komt nog. Dat is een aanklacht tegen Muhammad Halibi, die miljoenenbedragen van de internationale hulporganisatie World Vision verduisterd en de militaire tak van Hamas toegeschoven zou hebben.

Met het oog op dergelijk gedrag van mensen die hun ambt en positie misbruiken, staan veel mensen in Israël achter de uitspraak: wie terreur bevordert kan zich niet op immuniteit beroepen. Waar in het geval van World Vision enkele regeringen (Groot-Brittannië, Duitsland en Oostenrijk) voor het onderzoek naar de zaak hun giften tijdelijk opschortten, blijft het toch stil rond de vraag naar de rol van hulporganisaties in zulke zaken. Voor wat betreft de in Palestijnse gebieden actieve hulporganisaties van de VN ziet het er anders uit. Behalve het ontwikkelingsprogramma is sinds 1950 ter plaatse de UN Relief and Work Agency (UNRWA) met buitenlandse en lokale medewerkers verantwoordelijk voor opvoeding en onderwijs, gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De relatie tussen Israël en de UNRWA is gespannen. Onder de titel 'Terrorisme en de UNRWA' is het Israëlische Centrum voor Onderzoek van de Midden-Oosten politiek onder andere met de volgende verwijten gekomen: de UNRWA

controleert de aangenomen Palestijnse medewerkers niet op hun banden met terroristische groeperingen; UNRWA instellingen zijn misbruikt voor militaire training en als wapenarsenalen en hebben terroristen als operatiebasis gediend; lokale UNRWA medewerkers hebben materiaal achterover gedrukt voor het bouwen van bommen en verder hebben 41 zelfmoordterroristen die de laatste jaren aanslagen hebben gepleegd, eerder scholen van de UNRWA bezocht.

Niettemin loopt de Israëlische regering niet echt storm tegen de UNRWA, want zonder deze hulporganisatie zou Israël op moeten draaien voor alles wat de Palestijnen nodig hebben. De relatie is derhalve ambivalent. Toch heeft Israël in 2012 onder viceminister van Buitenlandse Zaken Danny Ayalon een schot voor de boeg gegeven om enkele absurde aspecten openbaar te maken. Men vermoedde onder andere dat de UNRWA er belang bij had om het vluchtelingenprobleem en de behoeften van de Palestijnse bevolking te bestendigen, omdat zij anders haar bestaansrecht zou verliezen. De campagne zorgde niet voor de grote ommekeer, maar er zijn nu wel tekenen van verandering waarneembaar. De organisatie UN-Watch kon aantonen dat medewerkers van de UNRWA, overwegend leraren en schooldirecteuren, antisemitische video's en cartoons op de sociale netwerken verspreiden en zelfs onverholven oproepen tot geweld tegen Joden. Tegen deze achtergrond ontloeg de VN in de herfst van 2015 voor het eerst Palestijnse medewerkers van de UNRWA.

Intussen is er daardoor nog een ander onderwerp op de tafel van het internationale debat beland, zeer tot tevredenheid van Israël, dat hierover allang en breed aan de bel heeft getrokken: de indoctrinatie van minderjarigen op school, onder andere door eenzijdig geschreven schoolboeken. Op zich is dit al alarmerend genoeg. Maar omdat de UNRWA met gemeenschapsgeld wordt gefinancierd (Duitsland was in 2016 met 76 miljoen euro een van de belangrijkste gevers), is dit gewoonweg schandalig. Omdat er tot nu toe geen gevolgtrekkingen zijn gemaakt over de financiering, de inrichting van het onderwijs en de erbij betrokken pedagogen, hoopt Israël op een frisse wind vanuit de VS. De regering Trump heeft laten doorschemeren zich intensief te willen bezighouden met het onderzoek naar de terroristische contacten van de UNRWA.

AN■

DE UNRWA WORDT MET GEMEENSCHAPSGELDEN GEFINANCIERD, WAARBIJ DUITSLAND IN 2016 MET 76 MILJOEN EURO DE BELANGRIJKSTE GELDSCHIETER WAS.

IDF

DE ETHISCHE CODE VAN HET ISRAËLISCHE LEGER

De een verwijt het Israëlische leger oorlogsmisdaden, terwijl de ander het als het moreel meest hoogstaande leger van de wereld beschouwt.

In verband met het Israëlische leger (IDF) hoor je in de wereld steeds weer het woord 'oorlogsmisdaden'. Een prominent voorbeeld is het Goldstone rapport van de Raad voor de Mensenrechten van de VN na het conflict in Gaza in 2008-2009. Dat Richard Goldstone, de leider van deze onderzoekscommissie van de VN, zijn oordeel halverwege 2011 moest herzien, veranderde weinig aan het imago van de IDF in de wereld. Daarentegen wees een ex-militair niet alleen voor de commissie Goldstone met nadruk op de volgende conclusie: "De IDF zijn het moreel meest hoogstaande leger ter wereld". Richard Kemp, een vroegere Britse kolonel die zowel in actieve militaire dienst is geweest als militaire adviseursposten heeft vervuld, had alle toegankelijke informatie onderzocht en kwam mede naar aanleiding van zijn 30-jarige militaire ervaring tot de conclusie: "Natuurlijk zijn er burgers om het leven gekomen. Oorlog is chaos en dan worden er veel fouten gemaakt. Maar fouten zijn geen oorlogsmisdaden. De IDF hebben hun best gedaan om de rechten van de civiele bevolking in het oorlogsgebied te beschermen, meer dan enig ander leger in de geschiedenis van de oorlogvoering."

Kemp bevestigde dit na de oorlogshandelingen van 2014. Volgens hem waren ex-militairen uit Australië, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, India, Italië, Colombia, Spanje en de VS het met hem eens: terwijl Hamas het internationaal recht schond door de civiele bevolking met raketten te beschieten en de eigen bevolking als menselijk schild te misbruiken, ondernamen de IDF grote inspanningen om hun eigen bevolking en die van de tegenstander te beschermen. Ze deden dit onder meer door pamfletten, radioboodschappen, telefoontjes en sms'jes vlak voor aanvallen; door het aangeven van vluchtwegen; door met onschuldige munitie 'op het dak te kloppen' als laatste aankondiging van een aanval; door meerdere instanties te laten controleren of de doelen uitsluitend

militair van aard waren en door het inzetten van drones om live na te gaan of er zich in het gebied burgers bevonden.

Maar Kemp wijst nog op een andere regel: Israëlische piloten van gevechtsvliegtuigen hebben niet alleen het gezag maar zelfs de plicht om een aanval ondanks een bevel tot schieten in de allerlaatste seconde af te breken als zij van mening zijn dat er burgers gevaar kunnen lopen. Dit is terug te voeren op de ethische code van de IDF, waaraan zowel mannelijke als vrouwelijke dienstplichtigen, reservisten en beroepssoldaten zich te houden hebben en waarover de Israelische maatschappij telkens maar weer discussieert. Neem bijvoorbeeld het geval van de soldaat Elor Azaria. Nog voordat duidelijk was waarom soldaat Azaria op een weerloos op de grond liggende Palestijnse aanslagpleger had geschoten, bracht de intussen afgetreden minister van Defensie Moshe Ya'alon de term 'reinheid van de wapens' in herinnering. Daarover kun je lezen: "De soldaten en soldates van de IDF zullen hun wapens en hun kracht uitsluitend gebruiken voor hun actuele missie en alleen voor zover nodig, en ook tijdens het gevecht hun menselijkheid bewaren. Ze zullen hun wapens en hun kracht niet gebruiken om mensen die geen strijders zijn leed toe te brengen, en zij zullen alles doen wat in hun vermogen ligt om te vermijden dat zij hun leven, lichaam, waardigheid of eigendom schade toebrengen."

Op de homepage van de IDF kun je meer aan de weet komen over de pilaren van dit leger, waartoe de traditie van de staat Israël, zijn democratische principes en wetten, de tradities die uit de geschiedenis van het Joodse volk voort zijn gekomen, en universele morele waarden behoren. Nog afgezien van het feit dat

Israël (en daarmee ook de IDF) zich als democratie verplicht heeft zich te houden aan het volkenrecht, komen daar elementaire waarden uit voort, zoals de verdediging van het bestaan van de staat Israël, zijn onafhankelijkheid en de veiligheid van de civiele bevolking, en de gelijkwaardigheid van ieder menselijk wezen, onafhankelijk van herkomst, religie, nationaliteit, geslacht, status en positie.

Op de lijst van waarden van de IDF komen ook aspecten voor die gebruikelijk zijn voor een leger, zoals discipline, kameraadschap, zedingsbesef voor een missie en de vastberadenheid om die te vervullen. Maar met stip bovenaan staan verantwoordelijkheidsbesef en persoonlijk voorbeeld. Dat laatste is eigenlijk vanzelfsprekend, want met het dragen van een uniform vertegenwoordig je altijd een bepaald instituut en ben je zowel in het openbaar als privé verplicht om je voorbeeldig te gedragen. Bij de IDF betekent dit echter nog iets: officieren, zelfs die van hogere rangen, zitten niet alleen aan hun bureau (als het serieus wordt al helemaal niet), maar lopen in de waarste zin van het woord voorop, want "zij zullen van zichzelf hetzelfde verlangen wat ze ook van hun ondergeschikten verlangen". Daarom gebeurt het steeds weer dat soldaten met een hoge rang in de strijd sneuvelen omdat ze een bevel niet alleen laten uitvoeren, maar daar ook zelf aan meedoen. Dat is een aspect van de morele code van de IDF dat sterk motiverend werkt en even opvallend en veeleisend is als het feit dat gevechtspiloten die op het beslissende moment met één enkele druk op de knop grote schade kunnen aanrichten zonder zelf risico's te lopen, het bevel om te bombarderen mogen negeren als ze denken daarmee burgers in gevaar te brengen. **AN**

ISRAËLISCHE GEVECHTSPILOTEN ZIJN VERPLICHT EEN AANVAL IN DE ALLERLAATSTE SECONDE ONDANKS EEN BEVEL TOT VUREN AF TE BREKEN ALS ZIJ DENKEN DAT BURGERS GEVAAR KUNNEN LOPEN.

ARCHEOLOGISCHE HOOGTEPUNTEN: TIMNA, HIPPOS - SUSSITA EN DE ARBEL

Timna bij Eilat is tegenwoordig een nationaal park. In de tijd van de koningen David en Salomo had je in dit gebied kopermijnen. Een poosje geleden heeft men zeldzame resten van antieke stoffen ontdekt die slechts dankzij het aride klimaat bewaard zijn gebleven. En nu hebben archeologen van de universiteit van Tel Aviv militaire gebouwen en stallen voor het houden van ezels die bij de mijnbouw werden gebruikt, blootgelegd. De schattingen van de archeologen worden gestaafd door de laboratoriumresultaten: de gebouwen zijn zo'n 3000 jaar oud en komen dus uit een historische periode waarvan men in het heilige land maar zelden iets vindt. Aan de andere kant van het land, in het gebied van de Golan hoogten, ontdekte men in een andere prominente antieke plaats iets wat traditioneel een vast onderdeel van Romeinse steden was, maar ondanks omvangrijke opgravingen sinds 2000 in Hippos-Sussita nog niet was ontdekt: een theater. De eerste opgravingen deed men hier al aan het eind van de 19de eeuw. In de winter van 2016/17 vond men dan eindelijk de restanten van een typisch Romeins theater, dat uit de vroege tweede eeuw dateert. Nog een andere vondst in het gebied van de berg Arbel aan de westelijke oever van het Meer van Galilea heeft men aan een winterstorm te danken. Het water legde verschillende kalkstenen sarcophagen uit de Romeinse tijd bloot. Omdat een belangrijke verkeersweg dreigden te blokkeren, moesten de archeologen de enkele tonnen wegende sarcophagen met een overhaaste bergingsoperatie weghalen. **AN**

RECORD GEVESTIGD

De Amerikaan Sheldon Adelson, die als Jood nauw met Israël is verbonden en een dikke vriend van de familie Netanyahu is, beschikt als miljardair vanzelfsprekend over een eigen vliegtuig. Onlangs vestigde hij er een record mee, want hij maakte de langste vlucht die ooit op de luchthaven Ben Gurion is gestart. Adelson vloog met zijn Airbus A345 van de internationale luchthaven van Israël direct naar Honolulu (Hawaï), waarvoor hij 17 uur en 40 minuten in de lucht was. Natuurlijk wel met het hoogste comfort, want de jet is met slaap- en badkamers helemaal ingericht voor de persoonlijke behoeften van de 83-jarige. **AN■**

GOEDE CIJFERS TOERISME IN 2016

Eind 2015 hoorde je in verband met Israël veelvuldig de term 'individuele terreuraanval'. In 2016 telde men 142 dergelijke aanvallen op Israël's. Tegelijk was 2016 met in totaal 15 raketaanvallen op Israël het rustigste jaar sedert ruim tien jaar. Dat het land niet continu door terreur wordt gekenmerkt blijkt ook wel uit de aantallen buitenlandse reizigers, want er kwamen in 2016 2,9 miljoen toeristen naar het land, wat ten opzichte van het jaar ervoor een stijging met 4% betekent. De meeste toeristen kwamen uit de VS en Rusland, gevolgd door Frankrijk en Groot-Brittannië. Uit Nederland kwamen 50.181 toeristen, een stijging van 5% ten opzichte van 2015. Het Israëlische ministerie van Toerisme maakte verder bekend dat er een stijging van het aantal bezoekers aan de vakantieplaats Eilat viel waar te nemen. Bovendien werd er een trend sterker die men al enkele jaren ziet: steeds meer toeristen reizen individueel. In 2016 toerde zo'n 60% van de bezoekers op eigen houtje door het land. **AN■**

SYMBOOL VAN TEL AVIV MOET WIJKEN

Vroeger was het een magneet die veel bezoekers naar Tel Aviv trok. Maar inmiddels zijn veel andere attracties het Dizengoffplein allang voorbijgestreefd. Dit symbool van Tel Aviv, dat in 1938 als Kikar Zina Dizengoff ter ere van de echtgenote van de eerste burgemeester van deze 'eerste Hebreeuwse stad' werd ingewijd, heeft in de loop van tientallen jaren veel veranderingen meegemaakt. In de 70-er jaren legde men het plein met veel groen en bankjes een etage boven het razend drukke verkeer en in 1986 installeerde men er een water en vuur spuwende fontein (een geschenk van de partnerstad Frankfurt am Main). Enige tijd geleden besloot het stadsbestuur dit plein niet alleen te renoveren, maar ook het oorspronkelijke uiterlijk ervan te herstellen en het dus weer op straatniveau te leggen. De fontein werd tijdelijk gedemonteerd en naar het noorden van de stad verlegd om daar de omvangrijke werkzaamheden aan dit symbool van de Israëlische metropool af te wachten. **AN■**

FINANCIËLE HULP VOOR HET DIASPORA MUSEUM IN TEL AVIV

Het in Tel Aviv gevestigde Beit Hatfutzot, dat ook wel als het diaspora museum bekend staat, vertelt de geschiedenis van de ballingschap van het Joodse volk in de vorm van een permanente tentoonstelling en herbergt daarnaast bijzondere tentoonstellingen die de moeite van het bekijken waard zijn. In 2018 wil men het publiek de permanente tentoonstelling in een vernieuwde vorm aanbieden. De Amerikaanse stichting Koret heeft het museum nu een subsidie van 10 miljoen dollar toegezegd. Met het geld moet de bezoekers nog meer service worden geboden, vooral online, maar daarnaast dienen er ook onderwijsprogramma's voor particuliere bezoekers en vakmensen van gegeven te worden. Deze programma's dienen aan de Koret Internationale School voor het Joodse volk te worden uitgewerkt en aangeboden; deze school zal dankzij de financiële injectie bij het diaspora museum ontstaan. **AN■**

DE DUITSE ORDE IN ISRAËL

In 1220 verwierven leden van de Duitse Orde de rechten op de vesting Montfort in Galilea, die zij vermoedelijk hebben uitgebreid tot de vesting waarvan wij de ruïnes kennen. Een jaar of 20 eerder was de Orde officieel een militaire orde geworden, waarvan de ridders een kloosterleven moesten leiden met als doel de bouw van hospita- len en de bescherming van christelijke pelgrims. In deze indrukwekkende, maar strategisch onbelangrijke vesting op 12 km van Naharija en direct aan de huidige grens met Libanon heeft de universiteit van Haifa archeologische opgravingen gedaan waaruit is gebleken dat deze riddermonniken er een nogal luxueuze levensstijl op nahielden. Men vond niet alleen resten van een exquise inrichting (glas-inlood ramen, wandfresco's en standbeelden, fijn bestek en glazen, evenals geglazuurde olielampen van aardewerk), maar ook aanwijzingen dat de monniken met bordspelen de tijd verdreven en dat ze een voorliefde hadden voor Europees varkensvlees, maar ook schildpad- den en wild koesterden. Professor Adrian Boas is ervan overtuigd dat de riddermonniken hier tot de verovering door de Mamelukken in 1271 een feodale levensstijl leidden, iets wat vermoedelijk slechts mogelijk was dankzij de afgelegen ligging van de plaats. **AN■**

LUCHTVAART

'OPEN HEMEL' BOVEN ISRAËL

Europeanen stappen in hun auto om een buurland te bezoeken. Israël is in dit opzicht een eiland, je moet er met het vliegtuig heen. Voor Israëli's is er in de passagiersluchtvaart de laatste jaren veel veranderd.

Sinds 1975 heet de internationale luchthaven van Israël in het centrum van het land, zo'n 20 km ten oosten van Tel Aviv, Ben Gurion. Het begin ervan gaat terug tot de Britse mandaattijd. In het eerste jaar van de soevereine staat registreerde men ongeveer 40.000 passagiers. De eerste internationale vlucht van de in november 1948 opgerichte luchtvaartmaatschappij EL AL startte hier in april 1949. Sindsdien is er veel tijd verstreken. EL AL heeft zich ontwikkeld tot een groot bedrijf met een wereldwijd opererende vloot, een in 2013 opgerichte low-cost dochtermaatschappij en nog een vrachttak. Elk jaar reizen meer dan vijf miljoen passagiers met de nationale luchtvaartmaatschappij van Israël (die al enkele jaren bezig is de Boeing vloot te vernieuwen) via de luchthaven Ben Gurion.

In 2004 wijdde men de nieuwe terminal 3 van dit vliegveld in, die toen veel te grootschalig gepland leek voor het kleine landje. Dat men intussen allang weer gebruik maakt van de oude terminal 1 ligt aan de recordcijfers die de luchthaven Ben Gurion schrijft. Tussen halverwege de 90-er jaren en 2006 lag het aantal passagiers tussen 7 en 9 miljoen personen per jaar. In 2007 doorbrak men de grens van 10 miljoen passagiers. In 2016 passeerden rond de 17,4 miljoen internationale gasten deze luchthaven, wat een stijging van 11% ten opzichte van het jaar ervoor inhield en dus betekent dat er jaarlijks twee keer zoveel mensen deze luchthaven passeren als er in Israël wonen. Daar komen de 600.000 binnenlandse passagiers dan nog bij. Ongeveer 100 luchtvaartmaatschappijen, die reizen naar in totaal 135 internationale doelen aanbieden, zorgen voor deze geweldige hoeveelheid passagiers. Daarnaast opereren er op de luchthaven Ben Gurion nog acht bekende luchtvrachtmaatschappijen.

Omdat het er naar uitziet dat deze trend zich zal voortzetten, zijn er diverse maatregelen gepland die niet alleen de controletoren, de startbanen (de eerste verlengingswerkzaamheden, zeer tot leedwezen van de inwoners binnen de aan- en uitvlieg-routes, vonden al van 2010-2014 plaats) en passagiersterminals inclusief de verwerking, veiligheidscontrole en bagageaf-handeling betreffen, maar ook de toeleverende infrastructuur, zoals trein, bus, taxi en services in de vorm van restaurants, parkeerplaatsen en winkels. De verdere uitbreiding van een vip-vleugel hoort er eveneens bij, omdat steeds meer privé-vliegtuigen de luchthaven Ben Gurion aanvliegen. Bovendien werkt men ook harder aan de digitalisering van diensten, zoals de online check-in en de paspoortcontroles.

De luchthaven Ben Gurion, die als een van de beste van het Midden-Oosten bekend staat en niet onder doet voor de leidende luchthavens van Europa, is een van de veiligste vliegvelden van de wereld. Het veiligheidsconcept ervan wordt door anderen gekopieerd. Het vliegveld ligt gunstig nabij het dichtst bevolkte deel van het land, maar potentieel ook binnen reikwijdte van kortereafstands-raketten vanuit de Westbank. Deze situatie wil men door de bouw van een andere internationale luchthaven bij Timna vlakbij Eilat oplossen. Tegelijk hoopt men daardoor een betere service te kunnen bieden aan buitenlandse en binnenlandse vakantiegangers naar Eilat. Of de luchthaven Ramon volgens planning in 2017 in gebruik genomen zal worden staat nog niet vast, zodat de luchthaven Uvda voorlopig nog in bedrijf blijft, die Eilat in 2016 met 130.000 passagiers bediende, een verdubbeling ten opzichte van 2015.

Het Open Sky Agreement, dat Israël in 2012 met de EU ondertekende, heeft voor grote veranderingen gezorgd. Volgens het verdrag worden in de loop van vijf jaar alle beperkingen voor luchtvaartmaatschappijen tussen Israël en Europa stap voor stap opgeheven. De luchthaven Ben Gurion schijnt totaal uit zijn jasje te groeien. Omdat de Israëli's nu in het genot van een groeiende concurrentie tussen de luchtvaartmaatschappijen komen, tuimelen de ticketprijzen naar beneden. Nog maar een paar weken geleden betrad ook Ryan Air de Israëlische markt en maakt er met dumprijzen reclame om de belangstelling van Israëlische klanten te wekken. Voor velen is dat een reden om zelfs meerdere keren per jaar in het vliegtuig te stappen, zoals wij Nederlanders in de auto stappen voor een paar daagjes vakantie in een van onze buurlanden. **AN■**

IN 2007
PASSEERDEN CIRCA 10
MILJOEN
INTERNATIONALE
PASSAGIERS DE
LUCHTHAVEN.

IN 2016
PASSEERDEN 17,4
MILJOEN
INTERNATIONALE
PASSAGIERS DE
LUCHTHAVEN.

BUITENLANDSE POLITIEK

VRIEND IN TIJDEN VAN NOOD

Drie jaar geleden mobiliseerde Israël medische hulpteams om Sierra Leone in de strijd tegen de ebola epidemie terzijde te staan. Nu bracht de president van het land een bezoek aan Israël en stelde dankbaar vast: “We hebben het aan Israël te danken dat we deze ziekte konden bedwingen”.

“TERWIJL VELEN AFSTAND NAMEN EN ONS DE RUG TOEKEERDEN, KWAM ISRAËL NAAR ONS TOE, STUURDE HET ECONOMISCHE EN TECHNOLOGISCHE HULP EN OOK NOG EENS MOEDIGE MENSEN ZONDER WIE HET ONS NIET WAS GELUKT HET EBOLA VIRUS TE BEDWINGEN.”

Enkele weken geleden stond er op het diplomatieke protocol van Israël een kleinere, maar des te emotionelere gebeurtenis. President Ernest Bai Koroma van Sierra Leone bezocht Israël en dankte tijdens een ontmoeting met premier Benjamin Netanyahu voor de Israëlische hulp in de strijd tegen de ebola epidemie. De ontmoeting werd bescheiden gehouden en veel media van het land berichtten er slechts in de marge over. Maar wie de woorden van dit Afrikaanse staatshoofd hoorde, was gewoon ontroerd en mocht als Israëli gepaste trots voor zijn land voelen.

In 2013 noteerde men in West-Afrika meerdere ziektegevallen vanwege het ebola virus. Begin 2014 moest de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) bekendmaken dat men inmiddels met een epidemie te maken had die zich naar steeds meer landen uitbreidde. Omdat dit scenario zich ontwikkelde tot de grootste uitbraak van ebola die men ooit had meegemaakt, vroeg men om internationale hulp. Israël stuurde een modern veldlazaret plus medische teams naar Sierra Leone, dat bijzonder zwaar door de epidemie was getroffen, en maakte ook nog eens 10 miljoen dollar over naar een hulpfonds dat de staat had opgezet. Dankzij deze Israëlische maatregelen konden honderden, zo niet zelfs duizenden menslevens gered worden. Tegelijk stelden de Israëlische hulpverleners zich aan een

groot risico bloot, want ondanks puike beschermingsmaatregelen liepen ze wel het grote gevaar geïnfecteerd te worden.

En nu bezocht president Koroma Israël voor het eerst. Hij reisde samen met een delegatie waartoe onder andere ook de ministers van Buitenlandse Zaken, Landbouw, Water en Communicatie van Sierra Leone behoorden. Tijdens hun verblijf in Israël onderzochten zij of er mogelijkheden waren om op het gebied van landbouw en veiligheid samen te gaan werken. In verband hiermee hadden president Koroma en zijn delegatie niet alleen ontmoetingen met premier Netanyahu en president Reuven Rivlin, maar voerden zij ook gesprekken met verschillende ministers van de Israelische regering.

De president van het Afrikaanse land bracht bij twee gelegenheden tot uitdrukking hoe dankbaar zijn burgers voor de Israëlische hulp zijn: “De hulp die u ons hebt geboden kwam op een van de ergste momenten in de geschiedenis van mijn land”, zo zei hij tegen president Rivlin. “Terwijl velen afstand namen en ons de rug toekeerden, kwam Israël naar ons toe, stuurde het economische en technologische hulp en ook nog eens moedige mensen zonder wie het ons niet was gelukt het ebola virus te bedwingen. Uw hulp heeft mijn land gered. En dat zullen de mensen van Sierra Leone nooit vergeten.” Op

een persconferentie samen met Israëls premier Netanyahu herhaalde president Koroma deze woorden en voegde eraan toe: “Alleen een echte vriend staat in tijden van nood naast je. U hebt ertoe bijgedragen de verspreiding van de ziekte in te dammen en haar uiteindelijk te overwinnen.” Netanyahu meende: “Ik weet dat het een moeilijke strijd is geweest. We willen graag meer aan de opbouw van uw land bijdragen, opdat uw burgers zicht hebben op een betere toekomst.”

De betrekkingen tussen Israël en Sierra Leone, dat officieel een seculier land is, maar waarvan de bevolking voor 80% islamitisch is, hebben al hoogtepunten en dieptepunten gekend. Al in 1961 hielp Israël dit West-Afrikaanse land met de verdere opbouw van zijn infrastructuur. Zo was de Joodse staat ook betrokken bij de bouw van het parlamentsgebouw in de hoofdstad Freetown. Na de Jom Kippur oorlog van 1973 verbrak Sierra Leone de betrekkingen met Israël. Pas in de 90-er jaren namen weer diplomatieke contacten op. Nog maar kort geleden schonk Israël het land een dialyseapparaat, want ondanks een bevolking van zeven miljoen mensen beschikte het gezondheidsstelsel tot dan toe niet over zo'n medische voorziening. Intussen onderhouden beide landen omvangrijke handelsrelaties, waarbij vooral de handel in diamanten een bijzonder grote rol speelt. **ML ■**

MET HIGHTECH TEGEN RONDZWERVENDE KAMELEN

Onlangs zorgde een 'eco-patrouille' met politieversterking ervoor dat tientallen kamelen van een 'kudde des doods' bij elkaar gedreven en in beslag genomen werden. Deze kudde had in de omgeving van Tze'elim, ten zuidwesten van Beersheva, verschillende auto-ongelukken veroorzaakt. Elk jaar moet de Israëlische politie in het zuiden op ongeveer 1000 door kamelen op de weg veroorzaakte incidenten reageren. Tussen 2008 en 2015 gebeurden er 73 ernstige auto-ongelukken met deels dodelijke slachtoffers. De eigenaar van de kamelen is te achterhalen aan de hand van het oormerk (dat bij een auto-ongeluk overigens vaak wordt verwijderd voordat de politie is gearriveerd). Nu wil een nieuwe wet

de eigenaars verplichten de dieren van een gps-chip te voorzien, zodat men de eigenaar kan vaststellen en er gewaarschuwd wordt wanneer de dieren in de buurt van een weg komen. Een ander initiatief richt zich op het uitrusten van de kamelen met reflectoren, zodat chauffeurs ze eerder in het oog krijgen. In de Negev is dat vooral tijdens de bronst nuttig gebleken, als de dieren heel energiek hun eigen weg gaan. **AN■**

WETENSCHAPPELIJKE OPGRAVINGEN IN SOBIBOR

Na de opstand van de gevangenen in oktober 1943 maakten de nazi's het vernietigingskamp Sobibor met de aardbodem gelijk. Ook NUI heeft er melding van gemaakt toen in 2007 de eerste archeologische opgravingen op het terrein plaatsvonden. In het kader daarvan kwamen in 2014 met medewerking van Israëlische archeologen de resten van gaskamers tevoorschijn. Persoonlijke voorwerpen die langzamerhand voor de dag komen, baren niet minder opzien. Onlangs trok een halsketting met het Hebreeuwse inschrift mazel tov (hartelijk gefeliciteerd) en daaronder in Latijnse letters Frankfurt a. M. en ook Joodse symbolen op de achterkant de aandacht. Dankzij speurwerk van de Israëlische holocaust gedenkplaats Yad Vashem is men erachter gekomen dat deze ketting van een Joods meisje met de naam Karoline Cohn is geweest. Het is niet bekend of de ketting met haar of haar verwanten in het vernietigingskamp terecht is gekomen. Wel valt op dat hij op een halsketting lijkt die van de eveneens in Frankfurt geboren Anne Frank is geweest, die in Bergen-Belsen om het leven is gekomen. Yad Vashem vermoedt dat de meisjes misschien wel familie van elkaar zijn geweest en heeft een oproep gepubliceerd om nakomelingen van de familie Cohn op te sporen. **AN■**

BMW, INTEL EN MOBILEYE BRENGEN VOLAUTOMATISCHE AUTO'S OP ISRAËLS WEGEN

In de tweede helft van 2017 moet het zo ver zijn. Dan gaat er een ander soort BMW op Israël's wegen rondrijden. Een samenwerking van deze Duitse autofabrikant met het microchipconcern Intel, dat in Israël grote fabrieken en ontwikkelingscentra heeft, en het Israëlische bedrijf MobileEye biedt het vooruitzicht op een volautomatische auto. Begin 2017 presenteerde men de voortgang van deze innovatieve samenwerking, die de drie partners pas in juli 2016 zijn aangegaan, op een vakbeurs in Las Vegas. Volgens de berichtgeving van de Israëlische media gaat het vooral om de ontwikkeling van modules die ook andere autofabrikanten kunnen benutten als platform voor soortgelijke voornemens. Het in 1999 opgerichte MobileEye, dat veiligheidssystemen voor het verkeer ontwikkelt, is binnen dit samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de sensorentechniek. **AN■**

500 HIGHTECH EXPERTS UIT BUITENLAND INGEHUURD

Er is lang over gediscussieerd. Veel mensen kwamen met de tegenwerping dat vakkrachten uit het buitenland geen oplossing van het probleem zijn. Daarom doet minister Naftali Bennett van Onderwijs er al enige tijd veel aan om middelbare scholieren die van school komen voor cursussen wiskunde te interesseren. Dit om het toekomstig tekort aan hightech vakpersoneel tegen te gaan. Om iets aan het acute tekort te doen stond de regering enkele weken geleden het inhuren van 500 hightech experts uit het buitenland toe. Tegelijkertijd wil men een spoedprogramma opzetten waarin 222 miljoen euro wordt geïnvesteerd: binnen zes jaar dient het aantal studenten hightech vakken met 40% te stijgen. Daarnaast wil men het voor vrouwen, Arabieren en ultraorthodoxen met verschillende maatregelen op het gebied van onderwijs makkelijker maken om in de branche aan het werk te gaan. Volgens een rapport van het ministerie van Economische Zaken gaat Israël in het komende decennium ongeveer 10.000 hightech experts tekort komen. **AN■**

ZONNE-ENERGIE

EEN TOREN DIE DE WERELD VERLICHT

In het zuiden van Israël heeft men een zonnetoren gebouwd. Het is in zijn soort de hoogste en ook in technologisch opzicht meest geavanceerde toren van de wereld en hij behoort tot een reusachtig zonnepark dat uniek is in de wereld.

T Je ziet hem al van grote afstand, want ergens heel ver weg lijkt wel iets te schitteren. Je zou bijna denken dat het een fata morgana is. Maar dan zie je dat het inderdaad een toren is die daar voor je opduikt en die het licht weerspiegelt. Hij ziet eruit als een vuurtoren. Maar wat heeft een vuurtoren nu in de woestijn te zoeken? We hebben het hier over een zonnetoren midden in Israël's Negev woestijn, die temidden van eindeloos veel meer schitterende voorwerpen staat die met elkaar een reusachtig oppervlak beslaan. De zonnetoren staat namelijk midden in een zonnepark met 55.000 spiegels.

De toren is al vanaf 30 km afstand te zien. Als je er aankomt, lees je: hartelijk welkom in de coöperatieve nederzetting Ashalim, die nog geen 40 km ten zuiden van Beersheva ligt, niet ver van de weg die naar kibboets Sde Boker voert. Het is slechts 25 km naar de Egyptische grens. In dit niemandsland hier heeft Israël een groot zonne-energie project opgebouwd dat het land al enkele records heeft opgeleverd. Met zijn 240 meter is deze toren vier keer zo hoog als het pilotproject in het Duitse Jülich. Israël is een van de toonaangevende landen qua gebruik van zonne-energie. Enerzijds wordt het land vele maanden van het jaar door de zon verwend, anderzijds had Ben Gurion al de visie om de zon als energiebron te benutten. Belangrijk is ook dat Israël in de wereld een goede naam heeft verworven als het om de ontsluiting van schone energie gaat. Ook de eigen inwoners dienen van onderzoek en innovatievriendelijkheid te profiteren en daarom heeft de regering van het land zich een eerezuchtig doel gesteld. Tegen 2020 wil men zo'n 10% van de voor de verzorging van de bevolking van het land benodigde energie uit schone energiebronnen halen.

In dit verband legde men de afgelopen weken de laatste hand aan een reusachtig zonnepark, dat zoals gezegd midden in de woestijn ligt. Dit zonnepark moet in de toekomst zo'n 310 megawatt stroom leveren, waarmee men 130.000 huishoudens van het land kan bedie-

nen. Dat komt overeen met ongeveer 5% van de bevolking van het land. Het park bestaat uit vier elementen die allemaal gericht zijn op het winnen van stroom uit de hier bijna altijd schijnende zon. Het zijn overwegend bekende en al overal ter wereld beproefde systemen die hier aan de winning van zonne-energie bijdragen, maar er wordt ook een nieuw systeem gebruikt dat zelfs na zonsondergang nog zonne-energie moet opvangen. Niettemin maakt de zonnetoren, die met zijn hoogte van 240 meter overal bovenuit steekt en door zijn beplating van roestvrij staal schittert, de meeste indruk.

Verder stuit men hier op 55.000 spiegels die zich over een gebied van 300 ha uitstrekken, wat overeenkomt met 430 voetbalvelden. Deze spiegels richten zich (via WLAN draadloos aangestuurd) naar de stand van de zon en bedekken een reflectie-oppervlakte van een miljoen vierkante meter. Het spiegelpark met zijn zonnetoren behoort tot de thermische zonne-energiecentrales met bundeling van de directe straling, waardoor men meer bereikt dan met een fotovoltaïsche installatie. Het spiegelpark leidt de opgevangen zonne-energie naar een reusachtige watertank die op de zonnetoren is geïnstalleerd en brengt het water aan de kook. De waterdamp drijft turbines aan die op hun beurt de gewenste stroom opwekken, waardoor men elk jaar zo'n 110.000 ton aan broeikasgas bespaart.

De opbouw van het project heeft 773 miljoen dollar verslonden. Dit gemeenschappelijke project met de naam Megalim Solar Power is grotendeels door het Amerikaanse concern General Electric gefinancierd. Ook het Californische bedrijf Brightsource, het Franse Alstom en het Israëlische investeringsfonds Noy doen er aan mee. Zij hebben met vereende krachten veel opzien gebaard in de wereld, want de wereldwijde pers heeft over het park en vooral over de zonnetoren bericht; de pers gebruikte er heel terecht superlatieven voor, want per slot van rekening gaat het om de hoogste zonnetoren ter wereld. **ML ■**

ECONOMIE

ISRAËL AAN HET HOOFD VAN WERELDWIJDE INNOVATORS

Israël wordt ook wel een 'start-up nation' genoemd. Wat betekent dit en waarom werd het land op de wereldranglijst van landen met baanbrekende innovaties onlangs met de tweede plaats beloond?

De getallen alleen al zijn imposant. Israël's technologiesector telt ongeveer 5000 startersbedrijven. Daarvan zijn er zo'n 1500 in Tel Aviv gevestigd, zodat je daar een nieuw bedrijf per 300 inwoners hebt. Tel Aviv wordt analoog aan het legendarische Silicon Valley in de VS niet voor niets Silicon Wadi genoemd. Sinds enige tijd zijn Israëlische nieuwe bedrijven in de autobranche in het nieuws. Ongeveer 10% van alle Israelische startups knutselt aan innovaties voor auto's. En dat – het knutselen aan innovaties – is een veel belangrijker aspect van een startersonderneming dan het feit dat het een heel nieuw bedrijf betreft. In het economisch woordenboek van Gabler wordt een startup gedefinieerd als een jonge, nog niet gevestigde onderneming die ter verwezenlijking van een innovatief zakelijk idee (meestal op het gebied van electronic business, communicatietechnologie of levenswetenschappen) met een gering startkapitaal wordt opgericht en voor de uitbreiding van de zaken en de versteviging van de kapitaalbasis in de regel al heel vroeg is aangewezen op het verwerven van venture capital dan wel seed capital of een beursgang.

Venture capital en seed capital – risicokapitaal en deelnamekapitaal voor een toekomstig bedrijf – zijn aspecten waarin Israël records blijft behalen, want de particuliere hightech bedrijven van het land haalden in 2016 een bedrag van 4,8 miljard dollar voor toekomstige innovaties op, een stijging van 11% ten opzichte van 2015. Dat is niet alleen een nieuw record, het is ook zo dat dit totaalbedrag door nog minder financieringsovereenkomsten bijeen werd gebracht (659 deals in 2016 tegenover 706 deals in 2015). Je kunt verschillende financieringsstadia van bedrijven onderscheiden. In 2016 viel het op dat investeerders graag het risico namen om hun kaarten op een heel vroeg of een heel laat stadium te zetten om zich

van goede vooruitzichten te verzekeren. Software ondernemingen wisten het grootste deel van de in 2016 bijeengebrachte financieringen binnen te halen (1,7 miljard dollar, een plus van 32% ten opzichte van 2015).

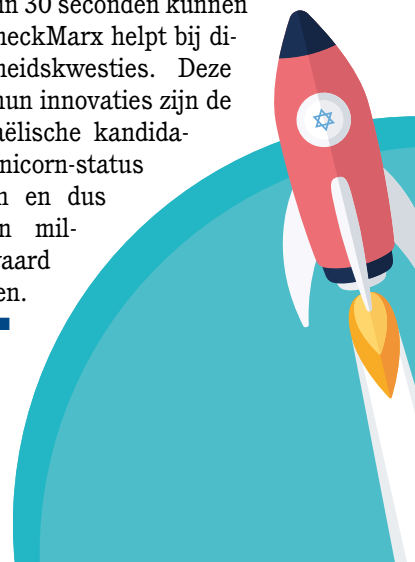
Dit en nog andere aspecten leverden Israël op de ranglijst van de meest innovatieve landen van de wereld (een lijst die het Economisch Wereldforum samenstelt aan de hand van allerlei aspecten van de concurrentiekracht van 138 economieën) de tweede plaats op. Alleen Zwitserland wordt – voor de zevende keer achtereenvolgens – als nog innovatiever beschouwd. Daarna volgen Finland, de VS, Duitsland, Zweden, Nederland, Japan, Singapore en Denemarken. Om die plaats te behalen is volgens het Economisch Wereldforum "een ecosysteem nodig waarin ondernemerschap, reguleringen en sociale normen erop gericht zijn continuïteit, creativiteit, ondernemersgeest, samenwerking en een aanpassing aan de nieuwste technologieën te bevorderen op zo'n manier dat daaruit evenzeer nieuwe ideeën en nieuwe producten ontspruiten als nieuwe zakenmodellen".

Voor wat betreft zijn onderzoeksinstellingen staat Israël wereldwijd gezien op de derde plaats. En op het gebied van de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling en de samenwerking tussen hogescholen en de economie doet het land het al even goed. De firma Bloomberg, die 50 landen evalueerde en Israël in alle deeltakken bij de tien meest innovatieve landen plaatste, sloot zich dus bij deze ranglijst aan. In Israël springt voor wat betreft startups in eerste instantie de universiteit van Tel Aviv eruit; zij staat wereldwijd gezien op de achtste plaats, omdat zij kan bogen op bijzonder veel abiturienten die succesvolle bedrijven zijn begonnen. Veel van deze bedrijven worden zelfs unicorn (eenhoorn) genoemd, omdat elk van hen meer dan een miljard dollar waard is.

In dit verband komt ook het woord exit (uitgang) om de hoek kijken. Het jaar 2016 was in Israël eveneens een recordjaar voor wat betreft de succesrijke verkoop van hightech bedrijven: met 104 verkochte bedrijven haalde men een totaalbedrag op van 10,2 miljard dollar, duidelijk meer dan in voorgaande jaren (in 2015: 124 verkochte bedrijven voor 8,9 miljard dollar; in 2014: 142 bedrijven voor 9,82 miljard dollar; in 2013: 113 bedrijven voor 7,29 miljard dollar). Om een volledig beeld te krijgen zou je nog veel meer aspecten van de Israëlische innovatiesmederij moeten noemen, zoals de prikkels en subsidies van de regering en de rol van het Israëlische leger, maar daarvoor is in dit artikel geen ruimte.

Om toch een aanschouwelijk beeld te geven, noemen we hier enkele voorbeelden van duur verhandelde Israëlische innovaties van 2017: Zebra Medical Vision zal de diagnose van borstkanker revolutioneren; Sisence gaan concerns nieuwe benaderingen presenteren voor de verwerking van grote hoeveelheden data; Kaltura revolutioneert het open videobewerkingsplatform nu al; Similar-Web komt met nieuwtjes in de analyse van het webverkeer; Moovit zorgt ervoor dat men al nauwkeurige gegevens over het openbaar vervoer heeft en schaaft nog aan andere mogelijkheden; StoreDot biedt het vooruitzicht dat we onze smartphones in 30 seconden kunnen opladen en CheckMarx helpt bij digitale veiligheidskwesties. Deze bedrijven en hun innovaties zijn de volgende Israëlische kandidaten die de unicorn-status kunnen halen en dus minstens een miljard dollar waard kunnen worden.

AN■

HOLOCAUST

ENCYCLOPEDIE VAN VERSCHRIKKINGEN

Er is al veel onderzoek naar de holocaust gedaan. Het onderzoek is echter nog lang niet afgesloten, zo blijkt uit een project van het Holocaust museum in Washington: in een lexicon publiceerde men gegevens over ruim 40.000 plaatsen waar nazi-misdaden zijn gepleegd.

Hoewel de afstand tussen het Witte Huis en het Holocaust museum in Washington in rechte lijn slechts twee km bedraagt, is de afstand tussen de twee nog nooit zo groot geweest. Dat bleek wel uit de rede van Donald Trump, de nieuwe president van de Verenigde Staten, naar aanleiding van de internationale holocaust herdenking in januari, slechts een week na zijn inauguratie. Hij sprak wel over vervolgingen, maar niet in de specifiek Joodse context. Het Joodse volk kwam in zijn rede niet eens aan bod. Daar komt nog bij dat men heel wat leden van zijn regering van antisemitische neigingen beschuldigt. Toch wordt de poging tot moord op het Joodse volk in de tijd van het Duitse nazi-rijk uitgerekend in de Amerikaanse hoofdstad op gepaste wijze behandeld, want het Holocaust museum in Washington geeft een nieuwe uitgebreide encyclopedie uit die zeven delen omvat en over alle plaatsen bericht waar nazi-misdaden op het Joodse volk zijn gepleegd.

Het gaat hier om een groot opgezet project dat het Holocaust museum in samenwerking met de universiteit van Indiana uitvoert. Men heeft zo gedetailleerd mogelijke gegevens bijeengebracht over alle plaatsen waar nazi's misdaden tegen de Joden hebben gepleegd, zoals werkkampen, getto's, concentratie- en vernietigingskampen evenals plaatsen waar pogroms en massaexecuties onder leiding van nazi's hebben plaatsgevonden. Een team van honderden wetenschappers uit de hele wereld heeft meegeholpen met het verzamelen van de feiten en het schrijven van dit belangrijke werk, dat ook landkaarten en getuigenverklaringen bevat. Van alle plaatsen geeft men nauwkeurige gegevens en zo correct mogelijke slachtoffercijfers, ingebed in de gegevens over de plaatsen zelf en over de betrokken personen. Natuurlijk bestaan er al talloze naslagwerken over de holocaust, maar het bijzondere aan dit project is dat hier eveneens kleinere plaatsen van de nazi-verschrikkingen minutieus zijn geregistreerd.

En daarmee presenteert deze encyclopedie ook feiten die tot nu

toe verregaand onbekend waren. Maar het onthutsende van dit werk is eigenlijk de omvang van de verschrikkingen, want het aantal lemma's over plaatsen waar nazi-misdaden tegen het Joodse volk gepleegd zijn, bedraagt ruim 42.500. Dit aantal ligt vele malen hoger dan de wetenschappers bij de planning van het werk verwachtten. "Zelfs wetenschappers die zich al tientallen jaren met de Shoa bezighouden, verbaasden zich over het aantal lemma's dat we moesten opnemen", zei Geoffrey P. Megargee, die als publicerend historicus aan het hoofd van het team medewerkers staat. "Toen we aan het project begonnen, gingen we ervan uit dat we rond de 5000 lemmata moesten schrijven, maar hoe dieper we gingen graven des te meer lemmata het werden, zodat we ons op een gegeven moment zelfs hebben afgevraagd of we dit project wel echt konden verwezenlijken. Tenslotte zijn we gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat dit werk zo uitgebreid mogelijk moet zijn, want we begrepen wel dat geen enkele andere onderzoeksinstelling zich nog aan een dergelijk project zou wagen."

Het tweede deel van deze encyclopedie is gewijd aan de getto's die de nazi's voor Joden hebben ingericht. Dit vijf jaar geleden uitgegeven deel voegde aan de geschiedschrijving 200 getto's toe die in geen enkel ander naslagwerk genoemd worden. Het eerste deel behandelt werk- en concentratiekampen die de nazi's in de eerste twee jaar van hun heerschappij hebben aangelegd. Dit in 2009 gepubliceerde deel noemt op 1700 pagina's meer dan 1000 concentratiekampen die de nazi's toen nog uitsluitend op Duits grondgebied onderhielden om hun 'volksvijanden' te interneren.

Binnenkort verschijnt deel 3, waarin de kampen en getto's in andere landen zijn opgenomen die met de nazi's samenwerkten, zoals Italië of Kroatië. De uitgave van het zevende en laatste deel staat voor 2025 gepland.

ML ■

een heel
bijzonder Volk

Deel 12 JOZUA EN DE INNAME VAN HET LAND

“Laat de HERE, de God die aan alle vlees de adem geeft, over deze gemeenschap een man aanstellen die voor hen uitgaat en die voor hen ingaat, en die hen doet uitgaan en die hen doet ingaan”.

“Toen sprak Mozes tot de HERE: Laat de HERE, de God die aan alle vlees de adem geeft, over deze gemeenschap een man aanstellen die voor hen uitgaat en die voor hen ingaat, en die hen doet uitgaan en die hen doet ingaan, opdat

de gemeenschap van de HERE niet zal zijn als schapen die geen herder hebben. Toen zei de HERE tegen Mozes: Neem Jozua bij u, de zoon van Nun, een man in wie de Geest is, en leg uw hand op hem. Plaats hem voor de priester Eleazar en voor heel de gemeenschap, en draag voor hun ogen het bevel aan hem over. Leg een deel van uw waardigheid op hem. Dan zal heel de gemeenschap van de Israëlieten naar hem luisteren. En hij moet voor Eleazar, de priester, gaan staan, en die zal voor hem vragen naar het oordeel van de urim, voor het aangezicht van de HERE. Op zijn bevel zullen zij uitgaan en op zijn bevel zullen zij ingaan, hij, en al de Israëlieten met hem, heel de gemeenschap. Mozes deed zoals de HERE hem geboden had: hij liet Jozua halen en plaatste hem voor Eleazar, de priester, en voor heel de gemeenschap. Hij legde hem zijn handen op en droeg hem het bevel over, zoals de HERE door de dienst van Mozes gesproken had.”

Nadat Mozes het beloofde land weliswaar gezien had, maar niet meer zelf mocht betreden, volgde Jozua hem op. Hem was het voorbehouden om het volk Israël het beloofde land van zijn vaderen Abraham, Izak en Jakob binnen te leiden. En 470 jaar nadat Jakob het beloofde land had verlaten en naar zijn zoon Jozef in Egypte was getrokken, keerde Jozua met de nakomelingen van Jakob weer naar het beloofde land terug. Maar ook daar in het door God beloofde land waren ze slechts vreemdelingen. Het ‘Kind’ was nu zo goed als geboren, de vroedvrouw had het al beet, maar het

was er nog niet helemaal. Satan moet peentjes hebben gezweet, hij probeerde van alles om deze geboorte te verhinderen en geeft het nooit op. Israël had zeven jaar nodig om het beloofde land Kanaän te veroveren. In die tijd voerde het meerdere oorlogen tegen verschillende volken en koningen en veroverde het hun steden en gebieden.

En toen was het eindelijk zo ver: ongeveer 600 jaar na de uitverkiezing van Abraham was er een groot volk geboren, thuis in hun eigen land. God houdt Zich aan Zijn beloften, ook al duurt het ons soms misschien wat te lang. God is een geduldig God, die het doel van Zijn plannen bereikt. Abraham, Izak, Jakob en Mozes hebben het allemaal niet meer meegemaakt, maar God bracht Zijn volk weer terug naar het beloofde land. Ook wij mogen weten: God verhoort gebeden en doet wat Hij belooft. Wanneer? Dat weten we niet. Misschien bidden we al jaren voor de redding van iemand en is het net alsof de zaak muurvast zit. Misschien worden we langzamerhand wat ongeduldig en beginnen we aan Gods beloften te twijfelen. Maar God weet wanneer het juiste moment is gekomen om Zijn beloften te vervullen. Menig zendeling heeft nooit vruchten gezien van alles wat hij gezaaid heeft. Pas tientallen jaren later mochten anderen oogsten wat deze zendingen hadden uitgestrooid. Ook met Israël bereikt God Zijn doel, stap voor stap. Eretz Israel! Verwekt en geboren – en satan, Gods grote tegenspeler, heeft het niet kunnen verhinderen. Maar daarmee had God nog niet Zijn doel met Zijn volk bereikt. ■

NEDERLAND:

Beth-Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn
telefoon 0343 477288
fax 0343 477447
E-mail: info@beth-shalom.nl

ABONNEMENTEN:

Beth Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn,
tel. 0343 477288
Giften: IBAN NL27INGB0000094400 t.n.v. Beth-Shalom Doorn
En extra: BIC: INGBNL2A
Betalingen: IBAN NL52 INGB 0000 4092 00 BIC INGBNL2A
t.n.v. Middernachtsroep Doorn ook voor België.

«Nieuws uit Israël» verschijnt ook in het Duits, Frans, Engels, Spaans, Portugees, Hongaars en Roemeens. Alleen in de betreffende landen.
Abonnement Nederland en België: gratis, Vanuit Nederland naar andere landen in Europa: EUR 26.40, Buiten Europa en Suriname: EUR 31.80.

GASTENHUIS IN ISRAËL:

Beth-Shalom, P.O.B. 6208,
Haifa 31060/Karmel Israël
tel. 00972-4-83774-81

TESTAMENTAIRE BESCHIKKINGEN:

(via een notaris)
«Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting: Zendingswerk Middernachtsroep statutair gevestigd te LEIDEN en geregistreerd onder nummer .41166018. bij de Kamer van Koophandel Rijnland, een bedrag van EUR...»

Gedachtig aan het feit, dat alle menselijke kennis slechts onvolkomen is (1 Cor. 13:9), geven de auteurs voor eigen verantwoording hun persoonlijke visie weer

AUTEURS

Initialen van de auteurs en bronvermeldingen in dit nummer:
CM = Conno Malgo; FW = Fredi Winkler; ZL = Zwi Lidar

Voor de inhoud van vreemde web-pagina's waarnaar verwezen werd kunnen wij niet aansprakelijk worden gesteld. Wij verklaren hiermee uitdrukkelijk, dat op het tijdstip van het tot stand brengen van de link geen illegale inhoud op de verbonden websites herkenbaar waren. Op de actuele en toekomstige vormgeving, de inhoud of de auteursrechten van de verbonden sites hebben wij geen invloed. Voor illegale, foute of onvolledige inhoud en vooral voor schade, die uit het aanklikken of niet aanklikken van zulke aangeboden informatie ontstaat, is alleen de aanbieder van de site verantwoordelijk, naar wie verwezen werd, niet degene, die enkel via links naar de bewuste publicaties verwijst.

Nu te bestellen!

* aanbieding geldig t/m 19-05-2017

De Pastorale Brieven

Op begrijpelijke wijze en aansluitend bij de werkelijkheid legt Norbert Lieth de uitspraken van de beide Timotheësbrieven en de Titusbrief vers voor vers uit. Hij verliest daarbij nooit de hele context uit het oog en laat steeds weer zien waar de Heilige Geest in de gemeente van de levende God het zwaartepunt legt. Wie wil groeien in het persoonlijk geloofsleven en de Bijbel beter wil leren verstaan, heeft met dit boek een doorslaggevende, christocentrische hulp in handen, die alleen gebaseerd is op de Heilige Schrift.

Norbert Lieth • 300 pag. • paperback

€ 17,95

55 Antwoorden op vragen over het leven na de dood

Zijn er dieren in de hemel? Dat is een goeie vraag. En zo zijn er veel andere vragen die de mensen bezighouden, zoals: Weten de bewoners van de hemel wat er aan de hand is op de aarde? Of: Kunnen zelfmoordenaars in de hemel komen? Ga aan de slag met het stellen van moeilijke vragen. In dit boek krijgt u duidelijke, begrijpelijke en informatieve antwoorden op vragen die u misschien niet durfde te stellen...

Norbert Lieth • 232 pag. • paperback

€ 11,95

Heet hangijzer - Orgaandonatie

Ook na onze dood kunnen wij nog iets goeds doen, doordat wij onze organen afstaan, opdat andere mensen langer kunnen leven. Dat is tenminste de mening van veel artsen en leraren ethiek. Lees deze zeer aanbevelenswaardige en uiterst interessante, Bijbels gefundeerde stellingname over orgaandonatie.

o.a. Norbert Lieth, René Malgo • 16 pag. • geniet

~~€ 1,50~~ **€ 1,00**

De profeet Zacharia - Visioen voor een nieuwe tijd

De boodschap van de profeet Zacharia is zo'n bemoediging met het oog op de toekomst, zonder daarbij te verzwijgen, dat Israël en de naties nog door menige crisis bezocht zullen worden. Het boek Zacharia wordt als de «meest Messiaanse, apocalyptische, en eschatologische van alle geschriften van het Oude Testament» betiteld. Geen andere profeet geeft in zo'n kort bestek zoveel profetie over Christus, Israël en de naties. Maarten Luther heeft het boek Zacharia als de «kwintessens» van de profeten betiteld. In het Nieuwe Testament hebben ongeveer 40 citaten of verwijzingen betrekking op het boek Zacharia.

Norbert Lieth • 212 pag. • paperback

€ 9,95

ISRAEL

je kunt er niet om heen!

zaterdag 06-05-17 · aanvang 14.00 uur

boekentafel · muziek en samenzang · koffie en thee

Het Brandpunt te Doorn
Brandpuntkapel
Postweg 18

Christian Stier

Middernachtsroep

David van Wijck